

Mora kommun

mora.kommun@mora.se

Rektorn vid Morkarlby skola, F-6

asa.wahlgren@utb.mora.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn av Morkarlby skola, F-6
i Mora kommun

Tillsyn i Morkarlby skola, F-6

Skolinspektionen genomför tillsyn i Mora kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Morkarlby skola, F-6 besöktes av Skolinspektionen den 29 januari 2013 och den 18 mars 2013.

Fakta om skolan

Morkarlby skola ligger i Mora kommun i centralorten Mora och är en av kommunens största skolor. Skolan omfattar två förskoleklasser samt två parallella klasser från årskurs 1 till och med årskurs 6. Vid tiden för Skolinspektionens besök finns 263 elever i grundskolan och 41 i förskoleklass. 129 elever är inskrivna på skolans två fritidshem. På skolan finns två särskilda undervisningsgrupper för elever i behov av särskilt stöd. Morkarlby skola leds av en rektor. Skolan har inga arbetslagsledare eller ledningsgrupp. Skolan köper in musikundervisning från kulturskolan.

På Morkarlby skola finns elever som har sin undervisning förlagd till Vinäs som är en kommunövergripande särskild undervisningsgrupp. Rektor för Morkarlby skola är ansvarig för de elever som har sin undervisning på Vinäs. Skolinspektionen besökte Vinäs måndagen den 18 mars 2013. Intervjuer skedde med personal, elever och rektor, tillika biträdande skolchef.

Kunskapsresultat

Enligt nationell statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 år 2012 nådde 100 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik och svenska. Det är högre än riket där motsvarande siffra var 72 procent. Skolan kan inte uppvisa egna sammanställningar i årskurs 3 i samtliga ämnen, endast i svenska och matematik.

För årskurs 6 visar Skolverkets statistik för år 2012 att 100 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov i svenska och engelska. För riket var motsvarande siffra i svenska 80 procent och i engelska 87 procent. I matematik nådde 84 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov. Motsvarande siffra i riket var 78 procent. Skolans egna sammanställningar visar att 100 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen, förutom i engelska (88 procent) och i svenska (92 procent).

Helhetsbedömning

Tillsynen av Morkarlby skola visar att eleverna ges förutsättningar att nå målen för utbildningen. Resultaten på de nationella proven för såväl årskurs 3 som årskurs 6, år 2012 ligger över riksgenomsnittet. Skolan saknar dock sammanställningar av resultaten i samtliga ämnen.

Rektor leder pedagogiska träffar med personalen vilket innebär att lärarna träffas varje vecka för att diskutera förbättringar i verksamheten utifrån läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11. Trots att Skolinspektionen vid tillsynsbesöket tagit del av välplanerade och genomförda lektioner där läroplanens och kursplanernas syften är tydligt satta i fokus, visar tillsynen att det systematiska kvalitetsarbetet behöver stärkas med fokus på bedömning, uppföljning, utvärdering och analys för att utveckla arbetet. Rektor behöver fortsätta att analysera skolans resultat, följa upp lärarnas undervisning och utvärdera det särskilda stödet i syfte att utveckla verksamheten.

Skolan har under en längre tid bedrivit ett omfattande värdegrundsarbetet för att komma tillrätta med brister i studieron, kränkande språkbruk och bråk på raster. Samtliga grupper uppger att det blivit lugnare på skolan men att det fortfarande kan vara oroligt och stökigt, vilket även Skolinspektionens enkäter visar.

Lärarna behöver utveckla arbetet med att samordna undervisningen så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Det sker endast i mindre omfattning och är inte planerat eller med tydliga strategier i syfte att utveckla undervisningen och ge eleverna möjlighet att uppfatta större kunskapsområden. Samverkan på skolan sker mest av praktiska skäl och inte med utgångspunkt i det som är läroplanens syfte. Fritidshemmets personal får i detta sammanhang mest verka som stöd i skolan under förmiddagarna men det sker inget ömsesidigt utbyte mellan de olika verksamheterna.

Det särskilda stödet är organiserat i särskilda undervisningsgrupper som enligt skolan har flexibelt deltagande. Skolinspektionen kan konstatera att det finns brister i åtgärdsprogram och besluten om placering i särskild undervisningsgrupp. Vidare finns elever som är placerade i dessa grupper utan beslut. Mora kommun måste säkerställa att placeringen i särskilda undervisningsgrupper sker på ett för eleverna rättssäkert sätt. Vidare saknas studiehandledning på modersmålet för elever som är i behov av detta.

Mot bakgrund av detta fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mora kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 5 augusti 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att undervisningen utgår från och omfattar läroplanens/kursplanernas krav.
- Samordna undervisningen i olika ämnesområden så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Se till att den pedagogiska personalen samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang.
- Se till att fritidshemmen samverkar med skolan för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande och för att skapa en verksamhet som kompletterar skolan innehållsmässigt.

Motivering

För utbildningen i grundskolan och för fritidshemmet gäller en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen. Läroplanen anger dels utbildningens värdegrund och uppdrag, dels mål och riktlinjer för hur utbildningen ska bedrivas. Läroplanen innehåller även kursplaner för grundskolan. Kursplanerna innehåller respektive ämnes syfte och centrala innehåll. I läroplanen anges att lärarna ska samverka med andra lärare för att nå utbildningsmålen. I Skolverkets allmänna råd om planering och genomförande av undervisning (SKOLFS 2011:149) anges att rektor bör utveckla former för samverkan och kunskapsbyte mellan lärarna.

Enligt rektorn på Morkarlby skola finns det elever på skolan som ska undervisas enligt kursplanen i svenska som andraspråk. Tillsynen visar dock att det finns elever som undervisas och bedöms utifrån kursplanen i svenska. Detta beror enligt rektor på att det inte finns tillräckligt med lärare med utbildning för att undervisa i svenska som andra språk. Vidare framkommer att kommunen nyligen initierat arbetet för att stödja elever med annat modersmål än

svenska och att det råder osäkerhet hur arbetet ska organiseras ute i verksamheterna för dessa elever.

Av intervjuer med lärare och rektor framkommer att det inte sker samordning mellan olika ämnesområden på skolan. Det kan förekomma vid enstaka tillfällen under läsåret men det finns inga gemensamma planeringar eller strategier för att samordna arbetet i syfte att utveckla undervisningen och ge eleverna möjlighet att uppfatta större kunskapsområden. Lärarna säger att de gärna vill arbeta ämnesövergripande men att de inte vet hur de ska göra. Vidare uppger rektorn och lärare att det inte heller sker någon samverkan mellan lärarna med undantag för de lärare som undervisar i samma årskurs. Fritidshemmens personal uppger att det inte förekommer någon samverkan med vare sig skolan eller mellan fritidshemmen. Den form av samverkan som sker är ensidig och utgörs av att fritidshemmens personal är i skolan på förmiddagarna och hjälper till i klasserna. För övrigt sker ingen samverkan eller samplanering av de olika verksamheterna tillsammans med lärarna. Detta innebär att verksamheten inte erbjuder en verksamhet i enlighet med läroplanens krav. Detta bekräftas av rektorn som tillstyrker att fritidshemmens verksamhet behöver stärkas och kopplingen till skolan måste bli tydligare.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister inom området undervisning och lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Mora kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

1 kap. 11 § första stycket, 14 kap. 2 § skollagen, Lgr 11, avsnitt 2.2 Kunskaper, avsnitt 2.5 Övergång och samverkan och avsnitt 2.8 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Ge eleverna ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 674) anges att det inte är tillräckligt

att eleverna ges möjlighet att ta del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen utan det krävs mer aktivt arbete från skolans sida. Av läroplanen framgår att lärarna har ett utpekat ansvar för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att ett reellt inflytande för eleverna är ett utvecklingsområde. Eleverna uppger att det är lärarna som planerar lektionernas innehåll och arbetssätt. Lärare och rektor tillstår att det varierar hur pass delaktiga eleverna får vara och det inflytande som eleverna ges är främst att få vara med att välja arbetsform, exempelvis hur ett arbete ska redovisas.

Utredningen visar sammanfattningsvis att det finns brister i elevernas inflytande över utbildningen i grundskolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Mora kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Se till att rektorn och lärare vidtar de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.
- Upprätta en plan mot kränkande behandling som är daterad och innehåller en redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts samt tydliga rutiner för vuxen-elev perspektiv (kränkningar av vuxen mot barn/elev).

Motivering

Av skollagen framgår att rektor och lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.

Enligt rektor, lärare och elever varierar det i studieron mellan klasserna och det kan vara mer oroligt i vissa grupper än i andra. Det förekommer även att det är

stökigt på rasterna och på fritidshemmen. Vidare framkommer att eleverna använder nedsättande ord mot varandra. Detta tillstår samtliga intervjuade grupper på skolan. Även Skolinspektionens enkäter visar att det finns elever som upplever brister i studieron och inte alltid känner sig trygga. Rektorn och lärare uppger att de har arbetat mycket med värdegrundsarbetet på skolan de senaste åren men att det fortfarande kan förekomma oro och kränkningar.

Av skollagen framgår vidare att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt Skolinspektionens praxis innebär "en översikt av de åtgärder som behövs" krav på att vissa rutiner ska finnas i planen; rutiner för akuta åtgärder vid situationer av kränkande behandling, rutiner för uppföljande insatser samt rutiner för hur händelser och åtgärder ska dokumenteras. Dessutom ska rutinerna enligt praxis ha såväl ett elev-elev perspektiv (kränkningar elever emellan) som ett vuxen-elev perspektiv (kränkningar av vuxen mot barn/elev).

Enligt Skolinspektionens praxis innebär kraven i skollagen även att planen ska vara daterad och att den upprättas årligen, och inte endast revideras. Vidare krävs att behovet för de åtgärder som avses vidtas är klarlagda genom en kartläggning.

Vid Morkarlby skola finns en gemensam plan för fritidshemmen och skolan. I planen framgår dock inte fritidshemmens förutsättningar. Planen saknar en redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts. Vidare är planen inte daterad och innehåller inte tillräckligt tydliga rutiner för vuxen-elev perspektiv (kränkningar av vuxen mot barn/elev).

Utredningen visar sammanfattningsvis att eleverna inte alltid tillförsäkras studiero och trygghet på skolan. Det finns också brister i skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Mora kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

5 kap. 6 § första stycket och 6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att skolan ger studiehundledning på modersmålet till de elever som har behov av det.
- Utforma beslut om särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång så att de anger skälen för beslut.
- Utarbeta åtgärdsprogram så att de anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt eller i form av anpassad studiegång får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges i en annan undervisningsgrupp än den som eleven hör till.

Vidare framgår av skolförordningen att en elev ska få studiehundledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram som utarbetats under 2012. Av åtgärdsprogrammen framgår inte tydligt långsiktiga och kortsiktiga mål som eleven förväntas uppnå och de åtgärder som skolan, eleven och vårdnadshavarna vidtagit eller avser att vidta. Åtgärderna är ofta av generell karaktär som exempelvis "att klara målen för att tala, skriva, läsa och prata i engelska", "skrivarbeten med givna förutsättningar". Det framgår inte alltid hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

På Morkarlby skola finns två särskilda undervisningsgrupper för elever i behov av särskilt stöd. Grupperna är indelade i en grupp för de yngre eleverna och en för de äldre. De elever som går i dessa grupper beskrivs av skolans rektor som elever "med större behov än andra" med möjlighet att få undervisning i mindre grupp. Undervisningen i dessa grupper leds av utbildade lärare. Enligt rektor, lärare och dokumentation kring grupperna är det särskilda undervisnings-

grupper med flexibelt deltagande och eleverna är med i klassundervisning så mycket som möjligt. Tillsynen visar dock att några av eleverna tillbringar merparten av tiden i dessa grupper och att det även finns elever som deltar i grupperna utan att det finns beslut om åtgärdsprogram för dem. Att åtgärdsprogram saknas för dessa elever bekräftas av rektor i samtal och intervju med Skolinspektionen. Besluten ska innehålla skälen till varför eleven ska ges särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp.

Av intervju med rektorn framkommer att behovet av studiehandledning på modersmålet är större än det som skolan erbjuder eftersom det inte finns tillgång till personer i kommunen som talar de språk som det finns behov av. Vidare uppger rektor att skolan tidigare har använt personer som talat elevernas modersmål men inte haft tillräckligt med utbildning för att kunna stödja eleverna i lärandesituationen. Tillsynen visar därmed att det finns elever som har behov av studiehandledning men som inte får det.

Rektorn för Morkarlby skola har i faktagranskningen framfört att Mora kommun har nya rutiner för beslut om särskild undervisningsgrupp och rutiner har införts gällande åtgärdsprogram av vilka lång- och kortsiktiga mål framgår. Detta ska implementeras under våren 2013. Under februari och mars kommer samtliga elever i behov av särskilt stöd ha beslut och åtgärdsprogram som de är i behov av. Lärarna deltar i kompetensutveckling gällande bedömningar och de individuella utvecklingsplanerna och skriftliga omdömena är under utveckling våren 2013. Trots det som rektorn har framfört finner Skolinspektionen att arbetet runt särskilt stöd ännu inte fungerar på det sätt som avses i skollagen.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Mora kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8-11 §§ skollagen och 5 kap. 4 § skolförordningen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att lärarna utvärderar regelbundet elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån läroplanens/kursplanernas krav.

- Se till att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna beskriver elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- Se till att det av de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling i förhållande till de nationella kunskapskraven.

Tillsynen på Morkarlby skola visar att det inte finns en sammanställning av resultaten i samtliga ämnen. Enligt lärarna sker det bedömningsdiskussioner utifrån kursplanernas krav men de beskriver svårigheter med att bedöma i alla ämnen förutom i de ämnen som har nationella prov. Rektor uppger att hon inte i tillräcklig omfattning analyserat resultaten och att det pedagogiska arbetet behöver utvecklas och även kvalitén i undervisningen. Tillsynen visar att trots de diskussioner och den implementering som skett av Lgr 11 behöver arbetet med bedömningar utvecklas ytterligare.

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

I Skolverkets allmänna råd om utvecklingssamtalet och de skriftliga individuella utvecklingsplanen (SKOLFS 2012:16) anges att de skriftliga omdömena bör utformas så att eleven och vårdnadshavaren får tydlig information om elevens kunskaper och kunskapsutveckling i förhållande till läroplanen.

Av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av framgår inte tydligt vilka insatser som behövs av skolan för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Det kan exempelvis stå "ta större ansvar och eget initiativ" eller "fortsätt att arbeta som du gör". De skriftliga omdömena är inte tydliga i hur långt eleven har nått i sin kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven, exempelvis står det "har grundläggande förmåga".

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister inom området bedömning och betygssättning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningskraven och Mora kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11 avsnitt 2.7 Bedömning och betyg

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektor ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Detta arbete ska dokumenteras. Inriktningen ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbete är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

I intervju med rektor och lärare samt av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framkommer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektor och lärare beskriver att det finns ett kvalitetshjul som utgår från det kvalitetshjul som barn- och utbildningsförvaltningen har utarbetat för skolorna i Mora. I intervjuer med lärare och rektor framkommer att skolans resultat analyseras i de ämnen som har nationella prov, men att det finns brister i arbetet med att följa upp och utvärdera arbetet med bedömning av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Vidare visar tillsynen att rektorn i högre grad behöver ta ansvar för att utvärdera resultatet av det särskilda stödet för att se att de insatser som ges får förväntade effekter för berörda elever.

I tillsynen framkommer att det inte bedrivs något systematiskt kvalitetsarbete avseende fritidshemmen på Morkarlby skola. Rektor tillstår i intervjuer att fritidshemmens verksamhet är ett eftersatt område och att resultaten för verksamheten inte har följts upp. Personalen uppger att rektorn efterfrågar ter-

minsplaneringar för fritidshemmen men i övrigt efterfrågas inga resultat eller utvärderingar.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och Mora kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4 § första stycket skollagen

Personalkompetens

Bedömning

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Se till att de lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Motivering

I skollagen anges att huvudmannen för undervisningen ska använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren ska bedriva. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämma med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. För lärare som är anställda före den 1 juli 2011 ska bestämmelserna i 1985 års skollag tillämpas enligt (2010:801) om införandet av skollagen.

I intervju med rektorn framkommer att det finns lärare på skolan som undervisar i ämnen som de inte har någon utbildning för. Lärarna anställdes före den 1 juli 2011. Detta gäller ämnena bild och hemkunskap. Rektorn uppger att det finns svårigheter att rekrytera lärare med behörighet och att det är ett pågående arbete i kommunen.

Utredningen visar att flera av skolans lärare saknar utbildning för den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Mora kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 3 § 1985 2 kap. 3 § 1985 års skollag och 33 § lagen om införande av skollagen (2010:801)

Fritidshemmets uppdrag och innehåll**Bedömning**

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Fritidshemmets uppdrag och innehåll.

- Se till att fritidshemmet arbetar för att eleverna får en inblick i när-samhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv.

Motivering

Fritidshemmet regleras i ett eget kapitel i skollagen och ska även i tillämpliga delar följa läroplanen för förskoleklassen, och fritidshemmet (Lgr11). I skollagen anges att fritidshemmet ska komplettera utbildningen i förskoleklass och grundskolan och stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Enligt skollagens ska fritidshemmet även arbeta för att eleverna får en inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv.

Utifrån intervjuer och samtal med fritidshemmets personal och rektorn framkommer att fritidshemmen på Morkarlby skola inte har något samarbete med närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv. Detta innebär att utbudet av aktiviteter blir begränsat och inte tillräckligt utformas utifrån elevernas ålder och mognad, behov och intressen. Ett samarbete med närsamhället är av stor betydelse i arbetet med att erbjuda eleverna en meningsfull fritid.

Skolinspektionen konstaterar att fritidshemmet inte uppfyller skollagens krav på sådan verksamhet. Mora kommun föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Författning

14 kap. 2 § skollagen, Lgr 11 avsnitt 2.6 Skolan och omvärlden

På Skolinspektionens vägnar

Ellionor Triay Strömwall
Beslutsfattare/utredare

Magdalena Molin
Föredragande/utredare

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen

2013-04-15

14 (16)

Dnr 43-2012:4500

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).